

2. På forslag af en række afro-asiatiske lande vedtog 3. udvalg den 7. oktober 1968 en resolution, der *fordømte* de ulovlige regimer i Sydrhodesia og Namibia og den racistiske regering i Sydafrika for disses anvendelse af eller trusler om at anvende dødsstraf til at undertrykke det sydlige Afrikas befolkningers naturlige aspirationer til social og økonomisk retfærdighed, borgerlige rettigheder og politisk frihed, *opfordrede* Sydafrikas regering til at afstå fra henrettelse af personer, der var idømt dødsstraf for deres modstand mod apartheid, og *anmodede* Menneskerettighedskommissionen og ECOSOC om til stadighed at følge spørgsmålet. Resolutionen (res. 2394) vedtoges i Plenarforsamlingen den 26. november 1968 med stemmetallet 89 (herunder de nordiske lande)-2 (Sydafrika og Portugal)-7 (USA, Storbritannien, Frankrig, Australien m. fl.).

3. udvalgs beretning: A/7303.

Informationsfrihed.

(Dagsordenens punkt 60).

Spørgsmålet om vedtagelse af en deklARATION og en konvention om informationsfrihed har stået på Generalforsamlingens dagsorden siden 1959. I årene 1959-61 vedtog Generalforsamlingen mod eller uden de nordiske landes stemmer præambelen og artiklerne 1-4 i udkastet til konvention om informationsfrihed. Fra 1962 til 1968 kom spørgsmålet ikke til behandling, dog berørtes spørgsmålet om informationsfrihed på 23. Generalforsamling under dagsordenens punkt 62 i forbindelse med diskussionen om resolution 2448 (XXIII), jfr. side 112.

Det internationale Menneskerettighedsår.

(Dagsordenens punkt 62).

Ovennævnte dagsordenspunkt behandlede af 3. udvalg på i alt 23 møder i tiden 26. november til 16. december 1968. Dagsordenspunktet omfattede dels generalsekretærens beretning om de foranstaltninger, der var blevet iværksat i de enkelte lande i anledning af Det internationale Menneskerettighedsår, dels den internationale menneskerettighedskonference i Teheran 22. april

til 13. maj 1968. Især menneskerettigheds-konferencen kom til at præge debatten, og mange af konferencen vedtagne resolutioner kom til at danne grundlag for nye resolutioner på Generalforsamlingen. I alt 29 resolutioner blev vedtaget i Teheran, medens en snes udkast ikke nåede frem til afstemning i løbet af de tre uger, konferencen varede. Fra begge „lagre“ hentedes forslag frem i 3. udvalg, herunder to stærkt kontroversielle resolutioner dels om udsendelse af en tremandskommission til undersøgelse af situationen i de af Israel besatte områder, dels om kolonialisme og apartheid. Danmark var medforslagsstiller til to ukontroversielle resolutioner, der dels opfordrede regeringerne, FN og særorganisationerne til at tage beslutningerne fra Teheran-konferencen i betragtning, dels opfordrede generalsekretæren til at undersøge mulighederne for gennem nye internationale instrumenter at gennemføre en bedre beskyttelse af civilbefolkningen under væbnede konflikter.

På grund af det store antal resolutionsforslag og disses emnemæssigt vidtspændende karakter blev der ikke tid til nogen dyberegående drøftelse af problemerne, og en række af resolutionsteksterne bærer præg af hastværksarbejde. 3. udvalg og Plenarforsamlingen vedtog under dagsordenspunktet „Det internationale Menneskerettighedsår“ i alt ti resolutioner, som skal gennemgås nedenfor.

I. Det internationale Menneskerettighedsår.

New Zealand fremsatte med 4 medforslagsstillere et resolutionsforslag, der udtrykker Generalforsamlingens påskønnelse af de anstrengelser og den indsats, der er ydet i forbindelse med Menneskerettighedsåret af medlemslande, FNs organer, særorganisationerne samt nationale og internationale organisationer, opfordrer medlemslandene og de nævnte organisationer til fortsat at stille relevante oplysninger til rådighed for generalsekretæren, således at han kan aflægge en endelig rapport om Menneskerettighedsåret til 24. samling, opfordrer medlemslandene til at overveje en fortsættelse efter Menneskerettighedsårets afslutning af sådan virksomhed iværksat i anledning af året, som fortsat kan fremme og beskytte menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, samt op-